

boek

Handvatten voor de jonge dokter

Met een beginnende loopbaan, soms een nieuwe woonplaats of een jong gezin, vormen de jaren als a(n)ios een uitdagende periode. In haar *Handboek van basisarts naar medisch specialist. Wat je niét leert in je opleiding* biedt Martine Timmermans handvatten om de meest voorkomende problemen onder controle te krijgen. Ze legt uit hoe je kunt omgaan met conflicten, geeft tips voor contractonderhandelingen en beschrijft op welke manieren je stress kunt verminderen. Het boek is chronologisch ingedeeld: de eerste hoofdstukken gaan over het kiezen van het juiste vakgebied en solliciteren. Het laatste hoofdstuk besteedt aandacht aan de overgang van aios tot specialist. Elke nieuw onderwerp

wordt geïntroduceerd met achtergrondinformatie (bijvoorbeeld enquêteresultaten over burn-outklachten), en wordt vervolgens uitgediept met oefeningen (deel je taken in middels een prioriteitenmatrix), praktijkverhalen en veel theoretische modellen (feedback geven middels het 4G-model).

Voor de praktijkverhalen zijn heel illustratief en bieden herkenning en ondersteuning voor de worstelende assistent. Ook de concrete tips voor het sollicitatiegesprek en het onderhandelingsgesprek zijn heel nuttig voor de beginnende dokter. De theoretische modellen kunnen helpen met het anders kijken naar problemen, maar dit moet wel bij je passen. Vooral voor de basisarts en oudste

coassistent een handig zelfhulpboekje met basale informatie over het reguleren van je loopbaan. **Stephanie Thierens**, journalist

Handboek van basisarts naar medisch specialist. Wat je niét leert in je opleiding, Martine Timmermans, Take Charge i.s.m. VvAA, 131 blz., 14,95 euro.

tv

Creatief met CRISPR

CRISPR is de gentechnologie die knippen en plakken in het DNA mogelijk maakt. De gevolgen voor mensen, dieren en planten zullen groot zijn, daar is zowat iedereen het wel over eens: 'Bio is the New Digital'. Het bijzondere aan CRISPR is bovendien dat de technologie relatief simpel is. Het afgelopen jaar is het aantal experimenten en toepassingen dan ook geëxplodeerd. *VPRO Tegenlicht: Dokters met DNA* schetst de mogelijkheden en ethische dilemma's. **Henk Maassen**

VPRO Tegenlicht, Zondag 25 maart, 21.05 uur, NPO 2. Voor meer informatie over dit onderwerp, zie dit artikel op medischcontact.nl.

tentoonstelling

Dokter Frankenstein

Met twee tentoonstellingen, *Frankenstein, op weg naar een nieuwe mens* in Rijksmuseum Boerhaave te Leiden en *Frankenstein, ik denk dus ik ben* in Museum TwentseWelle in Enschede, wordt stilgestaan bij het feit dat het precies tweehonderd jaar geleden is dat Mary Shelley haar fameuze roman *Frankenstein or the Modern Prometheus* schreef – een boek dat misschien weinigen gelezen hebben, maar waarvan iedereen wel eens een verfilming heeft gezien. In het Boerhaave duikt de bezoeker in de wereld en de tijd van Shelley, maar verder geven beide exposities vooral een overzicht van de mogelijkheden die de nieuwste (bio-)technologie in het vooruitzicht stelt en de vragen die daarmee gepaard

gaan. Robotica en biotechnologie, zo is de belofte, gaan ons levensgemak sterk vergroten. Maar in dat gemak schuilt ook het gevaar van technologie die gierend uit de bocht vliegt. In beide tentoonstellingen wordt gewandeld op het grensvlak van wetenschap, techniek en kunst. Zo is in Twente bijvoorbeeld de korte film *Het Modulaire Lichaam* van Floris Kaayk te zien, die gaat over een levend organisme gemaakt van menselijke stamcellen. **HM**

Voor alle info, zie: rijksmuseumboerhaave.nl, twentsewelle.nl

bestel
de boeken via
medischcontact.nl/boeken

boek

Doolhof van leven, ziekte en dood

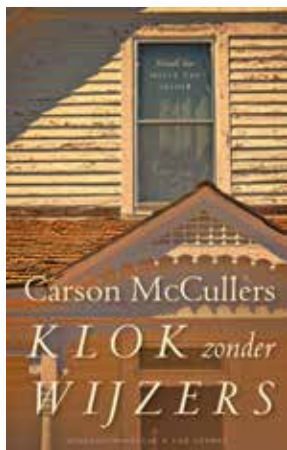
In *Klok zonder wijzers* van Carson McCullers (1917-1967), auteur van het beroemde *Het hart is een eenzame jager*, worstelen vier mannen anno 1953 in het zuiden van de Verenigde Staten ieder op hun eigen manier met zichzelf, het leven, de dood, verlies en verdriet. De 39-jarige apotheker J.T. Malone heeft leukemie en 'omdat hij zijn eigen dood niet onder ogen kon zien, werd hij teruggeworpen in het langdradige doolhof van zijn leven'. Hij neemt Fox Clane in vertrouwen, een oude rechter die 'met alle respect voor de heren medici' zelden gelooft 'wat ze zeggen'.

Clane ziet op zijn beurt de kloof tussen hem en zijn inwonende kleinzoon en oogappel Jester groeien. Waar de rechter 'slavernij de basis van de beschaving' vindt, heeft Jester zijn 'twijfels over de rechtvaardigheid van de blanke overheersing'. Tot groot verdriet van Clane, 'een breuk in wederzijds begrip en sympathie is inderdaad een soort van doodgaan'. Beide mannen zitten bovendien met vragen en verdriet over de zelfmoord van Clanes zoon, Jesters vader.

Jester worstelt ook met zijn gevoelens voor de tegendraadse Sherman Pew, een Nigeriaan met blauwe ogen die de rechter als 'lijfknacht' aanneemt. Als weesjongen worstelt Sherman met zijn identiteit en trilt 'mee met al het onrecht' dat zijn 'ras wordt aangedaan'.

Ondanks alle spanningen en onbegrip blijken de levens van de mannen nauw met elkaar verbonden. McCullers weet de gedachten, overtuigingen, angsten, twijfels en vooral ook de tijdgeest met alledaagse voorbeelden en mooie zinnen vaak treffend neer te zetten. **Babs Verblackt**, journalist

Klok zonder wijzers, Carson McCullers, Uitgeverij Athenaeum - Polak & Van Gennep, 256 blz., 22,50 euro.

boek

Healthchecks: ethiek en praktijk

Komt een test bij de dokter is het resultaat van een literatuuronderzoek en een empirisch onderzoek naar de ethische en praktische aspecten van healthchecks – een rapport vermomd als boek, maar niettemin leesbaar. In een goed eerste hoofdstuk wordt de opkomst van deze checks gezien als onderdeel van een 'paradigmatische verschuiving': dankzij de vruchten van de systeembio-logie richt de geneeskunde zich meer en meer op prospectieve en proactieve aspecten, en minder op diagnose en behandeling. De samenstellers komen – redenerend vanuit begrippen als paternalisme, solidariteit, shared decision making, autonomie en rechtvaardigheid, en op basis van de uitkomsten van hun onderzoek onder artsen en gebruikers – tot een aantal behartenswaardige conclusies. Bijvoorbeeld de oproep om te komen tot richtlijnen over healthchecks die in Nederland al dan niet mogen worden aangeboden. Onder meer om te voorkomen dat ze de duurzaamheid van de arts-patiëntrelatie bedreigen, zouden artsen veel beter dan nu het geval is op de hoogte moeten zijn van de ins en outs van de meest gangbare healthchecks. **HM**

Komt een test bij de dokter, T.A. Boer (e.a.), Buijten & Schipperheijn, 167 blz., 16,95 euro.

symposium

Kunst en gezondheid

Waar raken kunst en wetenschap elkaar? Daarover gaat het vier avonden lang in het Trippenhuis van de KNAW te Amsterdam. Donderdagavond 29 maart staat in het teken van kunst en gezondheidszorg. Kunstenaress Yvonne Dröge Wendel zal vertellen over haar prijswinnende werk *De Coupé*, een treincoupé geplaatst in een verpleeghuis te Delft. Bewoners van de gesloten PG-afdeling kunnen daarin plaatsnemen en met een kopje thee genieten van het Nederlands polderlandschap dat in een

video-opname aan ze voorbijtrekt. Hoe is het succes hiervan te verklaren? Verder is er aandacht voor een intrigerend filmproject van antropoloog Rachel Spronk en cineast Paul James Gomes gewijd aan chirurgie, ziekte en dood. Afgelopen jaar filmden ze daartoe het dagelijks leven in een afgelegen ziekenhuis in het noorden van Nigeria. De vraag die ze zullen stellen luidt: hoe de mensen aldaar te representeren zonder in stereotypen te vervallen. De avond wordt geleid door Patricia Pisters, hoogleraar mediastudies (UvA) **HM**

Voor (gratis) aanmelding zie dit artikel op medischcontact.nl.